

Lékař a jeho pacientka, o jejíž život bojoval nekonečných šedesát minut.

Jan Koutenský

„No tak! Zkusme to ještě!“ vyzýval kolegy záchranáře.

Leží na podlaze. „Udělal se jí špatně a upadla,“ říkají vystrašené květinářky. Nedýchá, srdce netluče. Ale je tu jedna zářežijící věc. EKG v těchhle fázích obvykle prokáže fibrilaci komor.

Abyste pochopili: fibrilace je chaotické chvění, které je nejčastější příčinou zástavy. Dává však naději, že po elektrickém výboji se srdce vynuluje a začne pravidelně šlapat jako pumpa. Jenže u Jany Nohejlové jakákoliv srdeční aktivita zcela chybí...

Zavádíte dýchací rourku mezi hlasivky, když vtom – hlasivky se lehce pohnou. Takže nehrubší reflexy fungují! „Hele, to není ztracený!“ říkáte kolegům.

Jenže pořád nemáte fibrilaci. Vstříkujete do těla injekce adrenalinu, zahajujete masáž srdce – ale na přístrojích pořád nic. Lajna. Totální lajna. Zatraceně.

Lidi občas vyčítavě radí: „Tak sakra, dělejte něco, doktore! Dejte jí k tělu ty žehličky a napalte do ní nějaký volty!“ Jenže to jsou ty nesmyslné televizní seriály Pohotovost a Chicago Hope... Když se srdce zastaví do totální lajny,

jako teď, proud by ho definitivně umlčel. Ne! Nejdřív musíte vyvolat aspoň tu fibrilaci.

Přidech! Ona lapla po dechu! Ne, nebylo to zdání. Když po deseti minutách přidechuje, je naděje!

Masírujete dál. A přitom víte, že při nejkvalitnějším výkonu udržíte oběh maximálně na třiceti procentech. A neokysličené buňky odumírají. Hlavně ty mozkové. Po pěti minutách bez kyslíku nastává mozková smrt.

A zase lapnutí po dechu! Je to sice skoro mrtvej člověk, ale taky mladá ženská, říkáte si. „No tak! Zkusme to ještě!“ Kolegové kývají. I když jste pro ně asi blázen, střídají se s vámi. Obvykle se víc než třicet minut neoživuje. A vy už tady pracujete skoro tři čtvrtě hodiny.

Když resuscitujete příliš dlouho, můžou si na dispečinku myslet, že se zašíváte. Protože nejste k dispozici k jiným případům...

I když je nakonec zachráníte, resuscitování pacientů kvůli poškozením mozku často končí na vozíku, učí se mluvit, selhávají jim orgány, jsou z nich někdy invalidé. Nezdídka těžcí invalidé.

Šedesát minut. A zase si lapla po dechu! Kolegové už vrtí hlavou. „Pojdme ještě!“ vyzýváte je.

Slyšeli jste o tom soudu v Americe, kde rodina zažalovala lékaře ze záchranky? Dokázal sice oživit jejich příbuzného, ale po probuzení z něj byl těžký mrzák. Podle jejich právníků měl lékař předpokládat, že dojde k poškození mozku. Vždycky je to sázka do loterie.

Šedesátá minuta. Zničehonic naskakuje komorová fibrilace! Konečně je možné použít elektrický výboj. Rána. Po šestém výboji se oběh obnovuje. Skvěle! chtěli byste se radovat. Ale nastává další fáze s otázkou, zda pacientka zvládne převoz do nemocnice. Kdykoliv může vysadit a je konec. „Osmačtyřicet hodin teď rozhodne,“ říkají lékaři v nemocnici, když paní přebírají a loučí se s vámi. Teď začínají bojovat oni.

Samozřejmě vás zajímá, jak to s pacientkou dopadne, a tak tam občas zavoláte. A dozvídáte se, že třetí den začala reagovat na oslovení a o pár dní později dokonce vyplázla jazyk. To je úžasný! říkáte si, když pokládáte telefon.

O pár měsíců později sedíte ve službě v kanceláři v Motole na jednotce OCHRIP. „Pane doktore, máte tady nějakou ženskou!“ chichotají se rozverně sestry. Těžko se tomu věří – nejenže poprvé po 21 letech u záchranky vám někdo přišel poděkovat, ale navíc je to – paní Nohejlová. Z nemocnice vyšla přesně po měsíci. Z medicínského hlediska zázrak. „Opravdu žádné následky?“ ptáte se ušale. „Jeden ano, pane doktore,“ říká, „když teď krájím cibuli, jde mi to trochu pomaleji.“

Epilog: V době návštěvy paní Nohejlové doktor Koutenský už delší dobu rozvažoval, zda u pražské záchranky zůstat, nebo odejít. Prý kvůli nedobrym poměrům, které tam vládnu. Rozhodl se koncem října, když v novinách vyšel rozhovor se šéfem záchranky, který o svých zaměstnancích mimo jiné prohlásil: „Je tu pár naděnců, ale většinou je to, i když to zní šklivě, odpad zdravotnictví. Lékaři si u nás chtějí víc vydělat, odpočinout si...“

Od 1. ledna proto bude v pražských ulicích o jednoho obětavého záchranáře méně.

Tento lánek byl publikován v roce 2007